

Az ismeretkör: Cigány–roma népismeret, néprajz

Kredittartománya: 10 kredit

Tantárgyai:

- 1) Cigány–roma népismeret, néprajz 1.
- 2) Cigány–roma népismeret, néprajz 2.

Tantárgy neve: Cigány–roma néprajzi alapismeretek 1. ÓP szak Neptunkód: OCRANB2002, OCRALB2002	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelező választandó/nemzetiségi szakirány	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50%elmélet-50%gyakorlat	
A tanóra típusa: ea+gyak és óraszám: 4 gy/hét, 60 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none"> • a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika • az előadások témaköreinek ppt-i (elérhetőek közös elektronikus felületen) • a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: Feladatok: <ul style="list-style-type: none"> • interjúkészítés megadott szempontok alapján a 2 téma egyikéből:<ul style="list-style-type: none"> - A roma gyerekek integrálásának lehetőségei az óvodában - A cigány szokások szerepe az óvodai nevelésben • prezentáció a kiadott témakörök egyikéből, opponensi értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés • tervezetírás csoportmunkában kiadott témakör alapján (választott cigány szokás beépítése az óvodai nevelésbe projektnap vagy témahét keretében); közös értékelés	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás:	
A Magyarországon élő nemzetiségek. A cigányság története. A cigány család szerkezete, hierarchiája. Generációk együttélése. A rokoni kapcsolatok Emberi viszonyok szélesebb spektruma. Egyéni és közösségi hasonlóságok, különbségek. Cigányközösségek bemutatása. Szűkebb és tágabb környezet. Kereset kiegészítő tevékenységek. Növénygyűjtés, bajelhárítás, orvoslás. A cigányok vallásossága. Egyházi ünnepek, szertartások, viselkedési módok. A cigány közösségek életét meghatározó íratlan szabályok. A vajdák szerepe. Sajátos igazságszolgáltatási mód: a Romani Kris, a cigány törvény. Hazai autodidakta (naiv) és professzionális (képzett) cigány képzőművészek Cigányzene a történelmi Magyarországon (híres bandák, zenészek, életutak, életművek). Táncípusok: szóló (férfi, női), páros, botoló, cigánycsárdás. Cigánytelepek-cigányközösségek bemutatása egyéni élmények, képek alapján.	
<i>kötelező, illetve ajánlott irodalom:</i>	
Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none"> • Kemény István (szerk.): <i>A magyarországi romák. Változó világ 31.</i> Press Publica, Bp., 2000. ISBN 9789639001473	

- Dr. Karsai Ervin - Rostás- Farkas György: *Cigányok hiedelemvilága*. Cigány tud. és Műv. Társ. Bp. 1992. ISBN 9630415658
- Kovalcsik Katalin (szerk.): *Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből* BTF-IFA-MKM 2002. ISBN 963 8323 256
http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/romak/tanulmanyok_a_ciganysag_helyzete/pages/000_konyveszeti_adatok.htm

Ajánlott irodalom:

- Fraser, Sir Angus: *A cigányok*. Osiris Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 963-389-618-5
- Stewart, M. S.: *Daltestvérek - T - Twins* Kiadó, MTA Szociológiai Intézet, Max Weber Alapítvány 1994. ISBN 963 7977 55 4
- Szuhay Péter: *A magyarországi cigányok kultúrája; etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája*. Panoráma Budapest, 1999 ISBN 963 243 834 5

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, melyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Tisztában van a nemzetiségi óvodai nevelés területén végzett tevékenysége társadalmi jelentőségével, felelősségével, kompetenciája lehetőségeivel és korlátaival.
- Ismeri a nemzetiség történelmét, hagyományait, irodalmát és kultúráját, civil szervezeteit.

b) képességei

- A nemzetiségi tartalmakhoz illeszkedő támogató tanulási környezet teremt, fejlesztési eljárásokat választ ki, törekszik az életkori, egyéni és csoportosajátosságoknak megfelelő stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Népismereti, nemzetiségi tartalmak közvetítésére alkalmazni tudja e tartalmak 3-7 éves korban történő elsajátíttatásának korszerű módszertani lehetőségeit.

c) attitűdje

- Nyitott a nemzetiségi tartalmak közvetítésének szempontjából innovatív pedagógiai elképzelések és megoldások, az újabb tanulásmódszertanok, módszerek, a technológia adta legújabb tanulási lehetőségek megismerésére és alkalmazására.
- Aktivitását a nemzetiségi közösségi célok érdekében mozgósítja, elfogadja az értékek sokszínűségét, kész részt vállalni a szakmájával kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben, nyitott a tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan képviseli nemzetisége kultúráját, tudományosan és módszertanilag megalapozott nemzetiségi pedagógusi szerepét, nézeteit és döntéseit felelősséggel vállalja.
- Felelősséget vállal nemzetiségi kultúrák közvetítő szerepéért, felelősséggel részt vállal a nemzetiségi nevelést támogató környezet megteremtéséért a 3–7 éves korú gyermekek nemzetiségi identitásának alakítása, fejlesztése érdekében.

Tantárgy felelőse: dr. Baksa Brigitta főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -